

Spis treści

Wykaz skrótów	9
Od autora	11
Prolegomena	13
Rozdział 1	
Układy zbiorowe pracy jako źródła prawa	23
1.1. Kształtowanie się idei umów zbiorowych pracy w zarysie historycznym	23
1.2. Układy zbiorowe pracy <i>de lege lata</i>	26
1.3. Ustalenia pojęciowe związane z terminem „źródła prawa”	28
1.3.1. „Źródła prawa” a „akty normatywne”, „akty prawotwórcze”	30
1.3.2. Pojęcie „źródeł prawa pracy”	35
1.4. Problem układów zbiorowych pracy jako źródeł prawa w Polsce po wejściu w życie Konstytucji RP z 1997 r.	37
1.4.1. Doktryna	38
1.4.1.1. Kwestia konstytucyjności art. 9 kp w świetle Konstytucji RP z 1997 r. – wprowadzenie do problemu	38
1.4.1.2. Wnioskowanie z celu na środki oraz argument z otwartego katalogu źródeł prawa	43
1.4.1.3. Konstytucyjne pojęcie układów zbiorowych pracy jako pojęcie zastane – argument z racjonalności prawodawcy	48
1.4.1.4. Argument z tzw. generalizacji układu zbiorowego pracy oraz z objęcia postanowieniami układowymi osób niezatrudnionych w dniu jego zawarcia	49
1.4.1.5. Konsekwencje procesowe nieuznania układów zbiorowych pracy za źródło prawa jako potencjalny argument na rzecz ich prawotwórczości	50
1.4.1.6. Krytyka przynależności układów zbiorowych pracy do polskiego systemu źródeł prawa	51
1.4.2. Trybunał Konstytucyjny	56

1.4.3. Sąd Najwyższy	62
1.5. Wnioski z analizy piśmienniczej oraz próba teoretycznoprawnego wyjaśnienia prawotwórczego charakteru układów zbiorowych pracy	69

Rozdział 2

Problem „właściwości” obowiązywania norm układowych	78
2.1. Wstępne założenia teoretycznoprawne – S. Wronkowskiej koncepcja powszechności obowiązywania pośrednich wytworów aktu stanowienia	79
2.2. Od kryterium zakresu przedmiotowego do podmiotowego – L. Kaczyńskiego trzecia droga dla „właściwości” obowiązywania norm układowych	80
2.3. W. Sanetry koncepcja „powszechnego obowiązywania” w znaczeniu innym niż przyjęte w art. 87 Konstytucji RP	86
2.4. Łukasza Pisarczyka argumentacja przeciwko powszechnemu obowiązywaniu norm układowych	88
2.5. Wątpliwości konstytucjonalistów w przedmiocie „właściwości” obowiązywania norm układowych	92
2.6. Wnioski	95

Rozdział 3

Hierarchia źródeł prawa a układy zbiorowe pracy	98
3.1. Pojęcie oraz istota hierarchii źródeł prawa	98
3.2. Hierarchiczność źródeł powszechnie obowiązującego prawa w polskim porządku prawnym	104
3.3. Miejsce układów zbiorowych pracy w hierarchii źródeł prawa z perspektywy piśmiennictwa prawa pracy	114
3.4. Test hierarchiczności układów zbiorowych pracy w oparciu o teorię funkcjonalną hierarchicznego uporządkowania systemu źródeł prawa	124
3.4.1. Generalne kryterium uporządkowania hierarchicznego – powiązania kompetencyjne układów zbiorowych pracy	125
3.4.2. Szczególne kryterium uporządkowania hierarchicznego – powiązania derogacyjne układów zbiorowych pracy	131
3.4.2.1. Relacja derogacyjna związana ze sferą stosowania prawa	131
3.4.2.2. Relacja derogacyjna związana z prawotwórstwem	133
3.4.3. Miejsce układów zbiorowych pracy w hierarchii źródeł prawa – propozycja zmiany paradygmatu	138
3.5. Podsumowanie najważniejszych ustaleń rozdziału	143

Rozdział 4

Norma – zasada uprzywilejowania pracownika jako cecha konieczna instytucji układów zbiorowych pracy 147

- 4.1. Zagadnienie wstępne – poszukiwanie adekwatnej koncepcji teoretycznoprawnej 147
- 4.2. Uzasadnienie mocy obowiązującej zasady uprzywilejowania pracownika w oparciu o zintegrowaną koncepcję zasad prawa 150
- 4.3. Normy – „milczące założenia systemu” na poziomie instytucji prawnych 155
- 4.4. Konstytucyjne uzasadnienie mocy obowiązującej zasady uprzywilejowania pracownika w oparciu o zintegrowaną koncepcję zasad prawa rozwinietą o poziom instytucji prawnych 161
- 4.5. Ograniczenia zasady uprzywilejowania pracownika i kwestia ich konstytucyjnej dopuszczalności 165
- 4.6. Podsumowanie 172

Rozdział 5

Treść układów zbiorowych pracy a problemy obowiązywania i prawnego charakteru ich regulacji 175

- 5.1. Ogólnoteoretyczne tło problematyki i wprowadzenie do rozważań szczegółowych 175
- 5.2. Problem podziału postanowień układowych na normatywne i obligacyjne 179
 - 5.2.1. Podstawy prawne i ogólne kryteria podziału 181
 - 5.2.2. Uzasadnienie braku prawotwórczego charakteru postanowień obligacyjnych 185
 - 5.2.2.1. Umowny charakter aktu stanowienia układu 185
 - 5.2.2.2. Wiąż między stronami układu – indywidualni adresaci i konkretnie wyznaczone zachowanie 190
 - 5.2.2.3. Problem statusu ontologicznego układu zbiorowego pracy przed rejestracją 199
 - 5.2.3. Problem podziału postanowień układowych na normatywne i obligacyjne – podsumowanie rozważań 203
- 5.3. Problem postanowień układowych powtarzających treść jednostek redakcyjnych innych aktów prawotwórczych 205
- 5.4. Problem nieobowiązywania postanowień naruszających zasadę równego traktowania w zatrudnieniu 216
- 5.5. Problem konsekwencji naruszenia zasady uprzywilejowania pracownika przez prawodawcę układowego 221
- 5.6. Podsumowanie 223

Rozdział 6**Zagadnienia wykładni postanowień układów zbiorowych pracy** 228

6.1. Założenia wstępne – pojęcie wykładni 229

6.2. Wykładnia układów zbiorowych pracy – właściwa dla tekstu prawnego czy dla oświadczeń woli? 234

6.2.1. Rozbieżności w orzecznictwie Sądu Najwyższego z uwzględnieniem poglądów doktryny 234

6.2.2. Wykładnia tekstu prawnego a wykładnia oświadczeń woli 242

6.2.3. Intencja prawodawcy układowego i kwestia środków do jej ustalania 248

6.3. Problematyka wykładni autentycznej treści postanowień układu 255

6.3.1. Ogólne założenia pojęciowe dotyczące zagadnienia wykładni autentycznej 256

6.3.2. Problem tożsamości podmiotowej prawodawcy i interpretatora 259

6.3.3. Problem mocy wiążącej rezultatów wykładni autentycznej dokonanej przez strony układu 262

6.3.4. Kwestia charakteru przedsięwzięcia, w ramach którego ma miejsce wykładnia autentyczna dokonywana przez strony układu 266

6.3.5. Podział na wykładnię autentyczną dowodową i wykładnię autentyczną prejudycjalną a wyjaśnianie treści postanowień układowych przez strony układu 268

6.4. Podsumowanie 273

Zakończenie 282**Bibliografia** 286

Witryny internetowe 300

Materiały legislacyjne 300

Orzecznictwo 300